

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 68 0 Rs 039710 19 Rev
Sarajevo, 09.12.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amire Sadović, kao predsjednice vijeća, Zlate Džafić i dr. sc. Senada Mulabdića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.P. iz L., ..., koga zastupa punomoćnik G.B., advokat iz L., Ulica ....., protiv tužene O.Š. ... L., Ulica ..., koju zastupa zakonski zastupnik A.S., Kantonalni javni pravobranitelj L., Ulica ....., radi utvrđenja diskriminacije, poništenja rješenja i naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Livnu broj 68 0 Rs 039710 17 Rsž od 04.02.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj 09.12.2020. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi stranaka za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Livnu broj 68 0 Rs 039710 16 Rs od 08.05.2017. godine odlučeno je:

I Odbija se tužbeni zahtjev kojim tužitelj traži utvrđenje da je diskriminiran u ostvarivanju svojih prava na rad, kao i zahtjev za poništavanje kao nezakonitog Rješenja tuženog broj ... od ... . godine, odluke o prijemu u radni odnos bez objavljivanja konkursa: za N. Č. broj ... od ... . godine, J. P. broj ... od ... . godine, S.B. broj ... od ... . godine i M.G. broj ... od ... . godine, kao i zahtjev da mu tužena naknadi štetu u vidu isplate naknade na ime primanja – plaće za tri mjeseca u visini plaće učitelja matematike sa punom nastavnom normom, kao pravno neosnovan.

II Obavezuje se tužitelj naknaditi tuženoj troškove parničnog postupka u iznosu od 720,00 KM u roku od 15 dana nakon dostave prijepisa presude.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Livnu broj 68 0 Rs 039710 17 Rsž od 04.02.2019. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud reviziju usvoji i pobijanu presudu preinači tako da u cijelosti usvoji tužbeni

zahtjev tužitelja i tuženu obaveže da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka, uključujući i troškove sastava žalbe i revizije ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U podnesenom odgovoru na reviziju tužena je osporila revizijske prigovore i predložila da se revizija odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Neprihvatljiv je prigovor revidenta da su nižestepeni sudovi na osnovu pogrešne ocjene izvedenih dokaza zaključili da on nije dokazao činjenice od kojih zavisi osnovanost tužbenog zahtjeva, jer iz sadržaja spisa i razloga nižestepenih odluka jasno proizilazi da tužitelj relevantne činjenice izvedenim dokazima u postupku nije dokazao.

Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda revident ne može osnovano suprotstaviti svoju ocjenu provedenih dokaza, tim više što ta ocjena u konkretnom slučaju uključuje u sebi i prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

Revident, u biti, ponavlja iste razloge kao što su navedeni u žalbi protiv prvostepene presude. Međutim, sve odlučne žalbene navode drugostepeni sud je ocijenio u smislu čl. 231. ZPP i uvjerenje o neosnovanosti žalbenih prigovora je opravdao valjanim i jasnim razlozima, koji nisu u suprotnosti sa izvedenim dokazima, pa ovaj sud nalazi, da nije osnovan prigovor revidenta da je pred drugostepenim sudom ostvarena povreda odredaba parničnog postupka.

Nije osnovan ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova, za koja je vezan ovaj revizijski sud (član 240. stav 2. ZPP), proizilazi da je tužitelj završio stepen kvalifikacije bakalaureat/bachelor matematike i informatike, matematika-nastavnički smjer, koja diploma kvalifikuje nositelja za samostalno izvođenje nastave iz matematike i informatike, da ima ostvarenih 180 ECTS bodova prosječne ocjene ..., da je na poslovima učitelja matematike kod tužene radio u periodu od ... godine do ... godine i od ... godine do ... godine, da je tužena raspisala konkurs za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, objavljen dana ... godine, između ostalih za upražnjene 4 pozicije učitelja matematike na određeno vrijeme do kraja nastavne ... godine, da kandidati, pored opštih uslova, treba da ispunjavaju uslove odgovarajuće stručne spreme i pedagošku spremu prema Pravilniku o stručnoj spremi učitelja i stručnih saradnika u osnovnom školstvu i položen stručni ispit, da niko od prijavljenih kandidata nije ispunjavao uslove konkursa, te je Š.o. tužene, zbog hitnosti i neodgodivosti nastavnog procesa, na prijedlog direktora škole, na sjednici održanoj ... godine donio odluku o prijemu u radni odnos bez objavljivanja konkursa 4 izvršitelja i to S. B., J. P., M. G. (koji su po stručnom zvanju prvostupnici matematike) i N. Č. koji je po stručnom zvanju dipl. ing. računarstva VSS i upisao 4. godinu studija

matematike i informatike) do 90 dana i u tom pogledu su donesene pojedinačne odluke, da je tužitelj izjavio prigovor na ovu odluku i zatražio da se preispita odluka o prijemu kandidata navodeći da iz odluke o prijemu nije vidljivo na osnovu čega su izabrani kandidati bolji izbor od tužitelja, da je tužena trebala izabrati bar jednog kandidata iz reda drugih naroda, da je tužitelj B., te je zatražio poništenje navedene odluke, da je rješenjem tužene broj ... od ... . godine odbijen prigovor tužitelja jer i sam tužitelj ne ispunjava uslove konkursa propisane Pravilnikom o stručnoj i pedagoškoj spremi učitelja i stručnih saradnika u osnovnim školama, da izabrani kandidat N. Č. ima ostvaren staž na poslovima učitelja matematike kod tužene u periodu od ... godine do ... . godine i od ... . godine do ... . godine.

Temeljem takvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud zaključuje da zahtjev tužitelja nije osnovan budući da po predmetnom konkursu za učitelja matematike od ... . godine niko od prijavljenih kandidata nije ispunjavao uslove konkursa, pa kod činjenice da izvršeni prijem kandidata za učitelje matematike N. Č., J. P., S. B. i M. G., nije dio konkursne procedure, već je tužena osnovom člana 68. stav 3. i 4. Zakona o osnovnom školstvu (Narodne novine Hercegbosanske županije, broj 12/04 i 12/08) iz razloga hitnosti odvijanja nastave u školi, koja ne trpi odgađanje, bez objavljivanja konkursa izvršila prijem navedenih kandidata i to na period od 90 dana. Samim tim u takvoj situaciji ne postoji diskriminacija u smislu odredbe iz čl. 8. Zakona o radu Federacije BiH (Sl. novine F BiH br. 26/16), kao što ne postoji diskriminacija prema tužitelju ni prema odredbi iz čl. 2. Zakona o zabrani diskriminacije, te da razlog hitnosti i neodgodivosti izvođenja nastave, predstavlja razumnu i objektivnu opravdanost za tuženu da izabere kandidate, po svom diskrecionom ovlaštenju, među onima koji su tražili posao na prethodnom konkursu, na period do 90 dana, od kojih niti jedan ne ispunjava uslove da bi se sa njim mogao zaključiti ugovor o radu.

Drugostepeni sud je u cijelosti prihvatio činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva, te je žalbu tužitelja odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Protivno navodima revizije nižestepeni sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo odredbe člana čl. 2., 3. i 15. Zakona o zabrani diskriminacije (Sl. glasnik BiH, broj 59/09 i 66/16 - dalje ZZD), člana 8. stav 4. Zakona o radu, te člana 68. stav 3. i 4. Zakona o osnovnom školstvu Kantona 10, člana 88. Statuta tužene od 26.2.2010. godine, kao i Izmjene istog od 4.3.2016. godine i Pravilnika o stručnoj spremi učitelja i stručnih saradnika u osnovnom školstvu Kantona 10 kada su zaključili da tužbeni zahtjev nije osnovan.

Prema odredbi člana 2. stav (1) ZZD diskriminacijom će se u smislu ovog zakona smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi, na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, spolnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da

bilo kojem licu onemogućiti ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarenje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima javnog života.

Odredbom člana 3. stav (2) istog zakona je propisano da posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa, ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

Mjera utvrđenosti postojanja ili nepostojanja naprijed navedenih činjenica u antidiskriminacijskim parnicama, shodno odredbi člana 15. stav (1) ZZD raspoređena je tako da je na podnosiocu tužbe teret da sa stepenom pretežne vjerovatnoće dokaže činjenice na osnovu kojih bi sud mogao zaključiti da ga je tužena strana nejednako tretirala na nekoj zabranjenoj osnovi. Tada se teret dokazivanja prebacuje na tuženu stranu, koja je sa stepenom sigurnosti dužna uvjeriti sud da se različit tretman nije dogodio (ili nije dogodio na zabranjenoj osnovi), odnosno da različit tretman ima legitiman cilj i da postoji proporcionalnost između preduzete radnje i posljedice.

Na ovaj način određen, teret dokazivanja odstupa od općeg standarda koji je uređen procesnim pravom.

Tužitelj različito postupanje tužene nalazi u nejednakom tretmanu prema njemu prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme u odnosu na primljene kandidate, a posebno u odnosu na N. Č., iako je tužitelj imao stručni stepen kvalifikacije, diplomu koja jasno ukazuje da je osposobljen za samostalno obavljanje poslova učitelja matematike u osnovnom školstvu, što kandidat N. Č. nema jer se na njegovom fakultetu takva skupina predmeta ne izučava i ne polaže, te smatra da nije primljen zbog nacionalne pripadnost jer je B. i političkog uvjerenja.

Prema stanju u spisu tužitelj je u postupku u prilog svojih navoda izveo dokaz njegovim saslušanjem, ali je odustao od provođenja dokaza saslušanjem izabranog kandidata N.Č. i saslušanjem zakonskog zastupnika tužene. Zbog toga, samo paušalnom tvrdnjom „da nije primljen jer je B. i da je izbor kandidata politički motiviran tužitelj nije mogao uvjeriti sud da je tužena izvršila radnju zbog koje je protiv nje podnesena tužba i učiniti vjerovatnim da donošenje Odluka o prijemu u radni odnos na određeno vrijeme naprijed navedenih lica, predstavlja akt direktne ili indirektno diskriminacije u odnosu na njega.

Na navode revidenta, koje ponavlja iz žalbe, da je on bio kvalitetnije rješenje za tuženu pozivanjem na odredbe Pravilnika o stručnoj pedagoškoj spremi učitelja i stručnih saradnika u osnovnom školstvu drugostepeni sud je odgovorio u obrazloženju svoje odluke (strana četiri pasus drugi) koje razloge ovaj sud prihvata kao pravilne bez potrebe za njihovim ponavljanjem.

S ozirom na naprijed izneseno pravilan je zaključak nižestepeni sudova da tužitelj nije učinio vjerovatnim da je izbor izvršen na temelju nekog od zabranjenih osnova iz člana 2. ZZD, to jeste da tužitelj nije dokazao stvarni osnov tužbe, a to je da je konkretnim postupanjem tužene povrijeđeno njegovo pravo na zaposlenje kod tužene zbog nacionalnosti i političkog uvjerenja.

Okolnost da primljeni kandidat N.Č. ima manje radnog staža kod tužene od tužitelja za ... mjesec i ... dana ne čini izglednim zahtjev tužitelja za utvrđenje da je diskriminisan u ostarivanju svojih prava na rad kod naprijed navedenih činjeničnih utvrđenja.

Imajući u vidu sve navedeno, ovaj sud je utvrdio da nije ostvaren revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, pa je reviziju tužitelja na osnovu odredbe člana 248. ZPP odbio kao neosnovanu.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije jer u revizijskom postupku nije uspio (član 397. stav 1. u vezi sa čl. 386. st. 1. ZPP), kao i zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju jer ova procesna radnja nije bila potrebna za vođenje parnice (član 397. stav 1., u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP).

Predsjednica vijeća
Amira Sadović, s.r